

KI-notat nr.: 98 /2010 - Bakgrunn for vedtak

Marine Harvest Norway AS avd. Fjellsæ/Vannuttak og regulering av innsjøer i Fjellsåvassdraget	
Søker/sak:	
Fylke/kommune:	Vest Agder/Flekkefjord
Ansvarlig:	Øystein Grundt
Saksbehandler:	Frank Jørgensen
Dato:	25 NOV 2010
Vår ref.:	NVE 20080380 - 25
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til vannuttak og regulering av innsjøer i Fjellsåvassdraget i Flekkefjord kommune, Vest Agder fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	2
Høring og distriktsbehandling	3
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	11
NVEs vurdering	14
NVEs konklusjon	16

Sammendrag

Søknaden gjelder tillatelse etter vannressursloven § 8 til opprettholdelse av regulering av Langevatnet Midtfjellsæ med 1 meter, Langevatnet Kvanvik med 1 meter, Skålavatnet med 2 meter og vannuttak til settefiskproduksjon.

Tiltaket ligger i Flekkefjord kommune i Vest-Agder. Nedbørfeltet for inntaket til settefiskanlegget er på 21,2 km². Inntaksrør er allerede etablert og er ikke planlagt å skiftes ut for å øke kapasiteten. Settefiskanlegget har i dag et vannuttak på inntil 30 m³/min og planlegger ikke å utvide uttaket ytterligere. De tekniske inngrepene er allerede etablert som konsesjonsfritt anlegg, og det søkes nå om en formalisering av dagens praksis, for at selskapet skal kunne søke fylkeskommunen om å utvide produksjonen av sjødyktig smolt.

De største konfliktene er knyttet til reguleringen av Langevatnet Midtfjellsæ, og da spesielt fiske og friluftsliv. I tillegg er det en del brønner nær vassdraget ved Midtfjellsæ. Ingen av høringsinstansene går i mot en konsesjon. Fylkesmannen og kommunen mener det bør settes krav om minstevannføring, mens fylkeskommunen mener dette bør vurderes av NVE. Det knyttet seg på et tidlig tidspunkt usikkerhet blant grunneiere og brukere av vassdraget om hva en ev. konsesjon ville bety for

vassdraget. Under NVEs sluttbefaring ble mange av disse problemstillingene avklart. NVE mener at det vil være en fordel å få formalisert dagens vannuttak og reguleringer med en konsesjon etter vannressursloven med de plikter og vilkår dette fører med seg.

NVE mener at ved en regulering av Langevatna og Skålavatnet slik det blir praktisert i dag og krav om minstevannføring hele året mellom reguleringsmagasinene er kravet i vannressursloven § 25 oppfylt. NVE gir Marine Harvest AS avd Fjellsæ i medhold av vannressursloven § 8 tillatelse til regulering av Langevatnet Midtfjellsæ med 1 meter, Langevatnet Kvanvik med 1, meter, Skålavatnet med 2 meter og et vannuttak på maksimalt 30 m³/min.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Marine Harvest Norway AS avd. Fjellsæ, datert 15.12.2009:

"Marine Harvest Norway AS avdeling Fjellsæ (reg.nr. Va/F 007) søker etter vannressurslovens § 8, om tillatelse til:

- Uttak av vann fra Skålavatnet i Fjellsåvassdraget (NVE nr 025.6Z) på inntil 30 m³/min,*
- Regulering av de to Langevatnene med 1 meter*
- Regulering av Skålavatnet 2 meter.*

I forbindelse med dette tiltaket vil det ikke bli gjennomført noen nye inngrep i vassdraget. Demningene og reguleringsrettene er gamle, men tidligere reguleringer og vannuttak til AS Fjellså Filtfabrikk og tidligere kraftverk har ikke vært gjenstand for konsesjon"

Settefiskanlegget ved Fjellsæ , hoveddata		
TILSIG		Hovedalternativ Ev. alternativ 2
Nedbørfelt	km ²	21,1
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	36,06
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	52,4
Middelvannføring	m ³ /s	1,11
Alminnelig lavvannføring	l/s	36
5-persentil sommer (1/5-30/9)	m ³ /s el. l/s	
5-persentil vinter (1/10-30/4)	m ³ /s el. l/s	
Settefiskanlegg		
Inntak	moh.	54
Avløp	moh.	0
Lengde på berørt elvestrekning	km	0,5
Brutto fallhøyde	m	44
Slukeevne, maks	m ³ /min	30
Tilløpsrør, diameter	mm	350 og 400
Bruktid	%	100
Sjøklar smolt	ant	2,5 mill
MAGASIN		
Magasinvolum	mill. m ³	1,22
HRV	moh.	54
LRV	moh.	52
ØKONOMI		
Utbyggingskostnad	mill.kr	

Høring og distriktsbehandling

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Flekkefjord kommune har i kommunestyremøte den 22.06.2010 vedtatt følgende:

"Flekkefjord Kommune støtter Fylkesmannen i Vest-Agders vurdering og anbefaler at ved en eventuell tillatelse til regulering av Langevatnene og Skålavatnet settes krav om helårig minstevannføring, minimum på nivå med alminnelig lavvannføring.

Flekkefjord kommune anbefaler i tillegg at en eventuell tillatelse stiller som betingelse at nåværende fiskebestand ikke forverres som følge av reguleringstiltakene. Om nødvendig må tiltak settes inn for å vedlikeholde og helst forbedre nåværende tilstand."

[...]

"Vurdering:

Søknaden er god, saklig og lettest, og fint illustrert med kart og fotografier. Rådgivende Biologer har foretatt en rimelig grundig konsekvensanalyse av reguleringa.

Imidlertid mener beboerne at konsekvensutredningen har vesentlige mangler, og at de ikke har tatt tilstrekkelig hensyn til verken brønnene på Midtfjellse eller det store kalkningsarbeidet som er utført som å møysommelig bygge opp en fiskestamme. Dette er vi enige er viktige momenter som må være med i en samlet vurdering.

Vi er enige med beboerne i deres bekymring for minimum vannstand med tanke på tilstrekkelig vann i brønnene på Midtfjellse og andre uheldige virkninger. En eventuell tillatelse må derfor ha klare føringer for hva som er akseptabel minstevannstand.

Vi er også enige i at den økende fiskebestanden er vel verd å bevare, og det er viktig å sikre dette. Det må uttrykkelig unngås at den møysommelig oppbygde fiskestammen blir forringet som følge av reguleringene i vassdragene.

Vi kunne for så vidt tenke oss at Marine Harvest gjerne kunne bidra til dette kultiveringsarbeidet med sin store kompetanse på fisk, men det er trolig ikke så enkelt å stille vilkår om dette.

Fra beboerne argumenteres det i tillegg at verdien på fritidseiendommer vil bli redusert, og at friluftsinnteresser blir skadelidende. Vi noterer bekymringen, men tror at også disse problemene løses hvis man kan sikre en fornuftig minstevannstand.

Fylkesmannen grundige vurdering av Naturbase viser forekomst av en del viktige naturtyper flere steder nært vassdraget. Bortsett fra en liten bekymring i forhold til den sørvestvendte lia i Langevatnets nordre del, virker det som at Fylkesmannens bekymring hovedsakelig går på vannføringen, og på at fiskeforekomsten bevares.

Vi stiller oss helt og holdent bak Fylkesmannens anbefaling om at ved en eventuell tillatelse til regulering av Langevatnene og Skålavatnet settes krav om helårig minstevannføring, minimum på nivå med alminnelig lavvannføring.

Der Fylkesmannen foreslår tilleggsutredninger av vassdragsøkologien, vil vi heller anbefale at en eventuell tillatelse stiller som betingelse at nåværende fiskebestand ikke forverres som følge av regulerings tiltakene. Om nødvendig må tiltak settes inn for å vedlikeholde og helst forbedre nåværende tilstand.

Hvis Marine Harvest går med på en slik garanti, mener vi det ikke trengs ytterligere tilleggsutredninger. I så fall vil Marine Harvest ha en egeninteresse av skånsom regulering av vassdragene."

Fylkesmannen i Vest-Agder uttaler følgende i brev av 30.04.2010:

"Bakgrunnen for søknaden er planlagt utvidelse av produksjonen i settefiskanlegget som Marine Harvest i dag driver. Det søkes om å øke vannuttaket fra Fjellsåvassdraget, samt å regulere de to ulike Langevatnene og Skålavatnet.

Det søkes om å opprettholde retten til å regulere innenfor de samme reguleringshøydene som i dag. Søknaden opplyser også at det ikke vil bli brukt vesentlig mer vann til anlegget enn det som gjøres i dag. Dette siste kvantifiseres ikke nærmere. Søknaden foreslår ikke minstevannføring fra Langevatnene, men argumenterer med at vann vil slippes i tørkeperioder for å sikre vann til anlegget nedstrøms.

Naturverdier

Langevatnene kalkes, og ørret har blitt satt ut også på disse lokalitetene. Det går ikke fram hvor stor betydning tilliggende bekker har for reproduksjon av ørreten. Vassdraget har såpass stort nedbørfelt at årssikker vannføring er naturtilstanden. Laks og sjøørret vandrer ikke oppstrøms fiskeanlegget.

Det er registrert en del viktige naturtyper i Naturbase flere steder nært vassdraget. En av disse er ei sørvestvendt li nord i Langevatnet nord for Midtffjellsø. Se nordligste grønne figur i kartutsnittet under. Registrert naturtype er blåbærskog med sumppreg

[...]

Vurdering

Reguleringen av vassdraget virker sannsynligvis, etter vår vurdering, lite inn på de naturkvalitetene som er registrert på land i Naturbase. En lokalitet som burde vært beskrevet i søknaden er den sørvestvendte lia i Langsvatnets nordre del, og hvorvidt reguleringen virker inn på sumppreget denne lokaliteten er oppgitt å ha.

Det er i denne saken aller mest relevant å vurdere økologiske effekter i vann av reguleringen, i tillegg til landskapsmessige konsekvenser av reguleringen.

Vi oppfatter at søknaden er lite konkret når det gjelder å foreslå vannbruk. Vi mener det er behov for å fastsette vannbruken nærmere. Vi mener som utgangspunkt at minstevannføring må fastsettes i et vassdrag som har naturlig minstevannføring. Dette for å sikre mulighetene for reproduksjon i gytebekker, samt for å sikre helårige livsmiljø for andre vanntilknyttede arter enn fisk. Vi mener nivået på slik minstevannføring burde vært utredet for å finne riktig nivå på denne. Med den begrensede kunnskap om vassdragsøkologien vi har i området mener vi det er rimelig å kreve en minstevannføring som minimum ligger på nivået alminnelig lavvannføring. Rådgivende biologer har foretatt fiskeundersøkelser i området på oppdrag fra Fylkesmannen i 2009. Undersøkelsene er knyttet til effektkontroll av kalking. Rapport fra dette arbeidet forventes mottatt snart, og vi kan oversende dette til NVE når vi har mottatt rapport.

Det kan vise seg at det er hensiktsmessig å gjennomføre avbøtende tiltak relatert til reguleringen for fisk og annet liv i vassdraget. Vi mener en tillatelse må inneholde vilkår som gjør det mulig å pålegge dette. Dette kan for eksempel være utsetting av fisk i vassdraget eller biotopiltak.

Anbefaling:

Fylkesmannen anbefaler at det ved en eventuell tillatelse til regulering av Langevatnene og Skålavatnet settes krav om helårlig minstevannføring, minimum på nivå med alminnelig lavvannføring. I tillegg bør en tillatelse gi mulighet for å pålegge settefiskanlegget å gjennomføre fiskeutsettinger og biotopforbedrende tiltak for fisk og ferskvannsorganismer.

Dersom ikke det ovennenvnte inngår i en tillatelse, anbefaler vi at det gjøres tilleggsutredninger av vassdragsøkologien og betydningen vannføringen har, slik at beslutningsgrunnlaget blir bedre på dette området før man gir en tillatelse.

Vest-Agder fylkeskommune uttaler følgende i brev av 27.04.2010:

"Våre interesser er i hovedsak friluftsliv og innlandsfisk. I tillegg er vi vannregionmyndighet og tiltak vil derved også vurderes med hensyn til EUs vanndirektiv.

- Langevatnet er kalket og det har i flere år blitt satt ut aure. Det er nevnt at dette er en C-lokalitet med lokal verdi. Fiske er viktig for friluftslivet. Det bør derfor sikres at gode fiskeplasser ikke påvirkes av vannstandsendingen.*
- Det er flere boliger og hytter i området, noe som kan være en indikasjon på at området også kan være egnet til friluftsliv. Temaet friluftsliv er i liten grad berørt i*

konsekvensutredningen. Badeplasser, fiskeplasser, turstier, osv, bør tegnes inn på et kart. Det bør vektlegges at kvaliteten på disse ikke reduseres, men tvert i mot kan forbedres ved enkle tiltak.

- Det er sagt at grunnvannstanden ikke vil påvirkes av tiltaket. Da det er flere fastboende og hytteiere som frykter dette, bør dette punktet begrunnes noe grundigere.
- I følge Naturbasen er det sumpskog i nordlige deler av Langevatnet og et naturreservat ved Langevatnet. Dette er så vidt vi kan se ikke nevnt i konsekvensutredningen.
- Det er sagt at lekkasje i dammen er tilstrekkelig minstevannføring. En eventuell reparasjon av dammen vil derved kunne medføre at bekken tørrlegges. Temaet bør beskrives nærmere og begrunnes.

Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange uttaler følgende i brev av 04.08.2010:

"Det vises til NVEs høringsbrev 15. februar d.å. med anmodning om høringsuttalelser innen 30. april. Vi er nå engasjert for å bistå følgende grunneiere, som omfattes av konsesjonssøknaden, og som vil bli ekspropriater dersom tiltaket gjennomføres:

- Olaf Thormodsæter, Midtfjellse, Flekkefjord
- Tharald Skjeggstad, Østfiells, Flekkefjord
- Sigbjørn Midtfjellse, Midtfjellse, Flekkefjord
- Leif Jan Krogedal, Kvanvik, Flekkefjord
- Alf Grønsund, Grønsund, Flekkefjord
- Erna Thele, Midtfjellse, Flekkefjord
- Jan Birger Hogstad, Østfiells, Flekkefjord.

Vi ber om å bli holdt orientert om sakens behandling i det følgende.

Jeg vil i løpet av et par dager følge opp dette brevet med en telefon for å få anledning til å gå gjennom de innkomne høringsuttalelsene. Hvis disse ikke lar seg kopiere på en enkel måte, vil vi komme til NVE for å gjennomgå sakens dokumenter.

I tråd med tidligere praksis vil vi foreslå at NVE holder en felles befaring i vassdraget, hvor både tiltakshaver og grunneierne får anledning til å foreta påvisninger og redegjøre for sitt syn på saken. Jeg tør foreslå at en slik felles befaring berammes så raskt som mulig, og tidlig i behandlingsprosessen."

Jan Ole Sæløen uttaler følgende i brev av 30.04.2010:

"Det anmodes om at man ikke gir konsesjon til omsøkt regulering av vannstanden i Langevatn Midtfjellså NVE nr 21736 med basis i følgende elementer:

Konsekvensanalysen som er en del av søknaden virker mangelfull mht virkningene av en mer aktiv regulering og økning i vannuttak fra Langevatn Midtfjellså. Omsøkte tiltak mht vannuttak blir i stor grad bagatellisert under henvisning til at vannuttak skal bli som 'dagens etablerte praksis'. Den implisitte økning i vannuttak som en følge av en 2,5 ganger økning av

smoltproduksjonen vil i hovedsak får virkning i nedbørsfattige perioder og vil måtte medføre at magasinet i Langevatn Midtfjellså i store deler av året vil ligge ned mot LRV, noe som vil gi store miljømessige konsekvenser.

1. Miljøkonsekvenser:

- a. Tørrlegging av strandsoner: Det er ikke laget dybdekart for vannet, men ut fra tidligere års erfaringer vet vi at så å si alle viker langs Langevann vil bli liggende tørre ved LRV - 1 meters nedtapping. Ref. vedlagt kart hvor det er skissert områder som vil tørrlegges ved slik nedtapping.*
 - b. Tørrlegging av strandsonene vil vanskeliggjøre adkomst til fritidseiendommene på nordsiden av vannet og forringe bruksverdien på disse.*
 - c. Fritidseiendommer på sørsiden av vannet vil ikke kunne bruke sin strandlinje / brygger og båter.*
 - d. Ved utløpet av magasinet (ved 'Osen') er det en viktig yngleplass for frosk som vil bli skadelidende ved aktiv regulering/nedtapping i ynglesesongen, dvs. under HRV.*
- 2. Med dagens produksjon opplever vi at søker regulerer Langevann Midtfjellså langt under HRV allerede i April. Vi fester derfor liten tillit til at man ved en flerdobling av produksjonen skal kunne holde magasinet på det nivået man har holdt det tidligere. Vi anmoder derfor om at omsøkt regulering av Langevatnet Midtfjellså ikke innvilges, subsidiært at LRV heves til kote 126,5 moh."*

Roald Kvelland uttaler følgende i brev av 15.03.2010:

"I forbindelse med at Marine Harvest Norway AS — søknad om tillatelse til regulering av Skålavatnet og Langevatnet samt økt vannuttak fra Fjellsåvassdraget i Flekkefjord kommune Vest-agder — høring.

Ser fra postlisten fra Flekkefjord kommune 22 febr. 2010, at saken er under behandling etter vannressursloven.

I vedlegg nr.6 ser vi at Flekkefjord kommune ikke har tatt hensyn til alle oppsitterne, og det store kalkingsarbeidet som er nedlagt. I denne forbindelse ber oppsitterne på Midtfjelse og Grønsund at deres syn og ønsker blir tatt med i denne saken, da de vil bli sterkt berørt av en større regulering av dette vassdrag.

Det er tidligere laget en konsekvensanalyse som etter vår mening ikke var riktig, da det overhode ikke var tatt hensyn til det som skjer oppover i vassdraget.

Det er 18 hus på Midtfjelse, av disse er det 15 som er fastboende, av disse har 11 brønner som i dag er tilknyttet vassdraget, og er avhengig av vannstanden i vassdraget. I tillegg er det en del hytter og fritidseiendommer som vil få en sterkt redusert verdi, samt at det er satt inn store ressurser i form av kalking og utsetting av fisk, og har i satt opp kummer for permanent kalking.

Vi ønsker med dette å bli tatt med i en helhetsvurdering, og ikke bare fra ett synspunkt."

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i brev/e-post av 10.09.2010 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

NVE har foretatt en begrenset utsending den 15.februar 2010 av den siste søknaden, og det er kommet inn følgende merknader:

- *Roald Kvelland, datert 15.mars 2010, med vedlegg Advokatfirma Andersen & Snerthammer datert 17.juli 2008*
- *Jan Ole Sæløen, udatert, med vedlagt kart over naturverdier ved Langevatnet*
- *Vest-Agder Fylkeskommune, datert 27.april 2010.*
- *Fylkesmannen i Vest-Agder, datert 30.april 2010.*
- *Flekkefjord kommune, behandlet i Utvalg for samfunn 22.juni 2010, med henvisning til tidligere innkomne merknader fra 2008.*

Roald Kvelland

- *viser til oppsitterne ved Midtfjelse og Grønsund og at det tas hensyn til kalkingsarbeidet som er utført*
- *11 brønner ved Midtfjelse som er avhengig av vannstanden i vassdraget*

Advokat Andersen & Snerthammer

- *viser til 9 brønner og sikkerhet for vannforsyning*

Jan Ole Sæløen

- *miljøkonsekvenser, tørrlegging av strandsoner mesteparten av året*
- *kart med tørrlagte strandsoner, froskedam og beverhytte og vernet edellauvskog*
- *vanskeliggjøre atkomst til fritidseiendommer på nordsiden ved tørrlegging*
- *fritidseiendommer sørsiden vil ikke kunne bruke strandlinje, brygger, båter*
- *ikke tillit til søker, som tapper mer ned allerede i dag*

Vest-Agder Fylkeskommune

- *Kalking av Langevatnet og utsetting av fisk, fisket må ikke reduseres*
- *Boliger og hytter, friluftsliv kvaliteter må ikke forringes*
- *Naturverdier og naturreservat ved Langevatnet ikke omtalt*
- *Utvedring av dammen må sikre minstevannføring nedstrøms*

Fylkesmannen i Vest-Agder

- *naturbase registreringer på land mindre viktige for tiltaket*
- *sumpskog i nordvestre del vil kunne påvirkes*
- *kalking og fisk, prøvefisket 2009*
- *avbøtende tiltak bør foreslås, fiskeutsetting og biotopforbedring minstevannføring*

Flekkefjord kommune

- *helårlig minstevannføring lik alminnelig lavvannføring*
- *nåværende fiskebestand ikke skal forringes og helst forbedres*

Merknadene samler seg altså om konflikterende forhold knyttet til Langevatnet:

- *reguleringenes betydning for fritidseiendommer og bruk av Langavatnet*
- *reguleringenes betydning for vannforsyning*
- *reguleringenes betydning for fisk i Langavatnet og biologi i vassdraget nedstrøms*

Fritidseiendommer

Søker ønsker å presisere at den omsøkte reguleringen av Langevatnet i praksis medfører en videreføring av gjeldende praksis for vannbruk i vassdraget, og at innsjøen har vært slik regulert i nærmere 120 år, - omtalt i søknaden:

"Settefiskanlegget ble etablert av AS Fjellså Filtfabrikk, og disponerer i dag de vannretter dette selskapet hadde. I henhold til en gjennomgang utført av overrettssakfører Kaare Fladmarks, oppsummert i brev av 2.desember 1947, hadde AS Fjellså Filtfabrikk ervervet samtlige stemme- og senkerettigheter i hele vassdraget. Brevet viser til tinglyste skjøter og kontrakter, og kopi av brevet inkludert utskrift av skjøter og pantebok for de aktuelle retter er vedlagt søknaden om utvidelse.

Filtfabrikken ervervet alle rettene til å demme og senke Halsåvann (innsjønr. 21801) i 1907, og allerede i 1893 hadde samtlige oppsittere på Midtfjellså overdratt sine rettigheter til å heve og senke Midtfjellså Langavatnet (innsjønr. 21736)"

Søker antar således at eksisterende fritidseiendommer ved Langevatnet er etablert etter at gjeldende reguleringsregime ble etablert, vel vitende om dette. I søknaden er det derfor antatt at temaene friluftsliv, jakt, fiske og turisme har generelt sett det til felles at omsøkt tiltak i praksis medfører en videreføring av gjeldende praksis for vannbruk i vassdraget, og derfor ikke vil berøre disse interessene utover det som allerede er tilfellet.

Dersom en utvidet bruk av reguleringene medfører problem med hensyn til bruk av etablerte brygger og naust gjennom sommeren, vil søker være behjelpelig med tilrettelegging og tilpassing innenfor rimelighetens grenser.

Vannforsyning

I søknaden er vannforsyningsinteressene omtalt:

"Langs Langavatn Midtfjellså ligger det hytter med brønner, og nedstrøms innsjøen ligger det 18 hus med vannforsyning fra brønner, hvorav 15 hus har fast bosetting. Brønnene er avhengig av grunnvannstanden i området, som sannsynligvis ikke vil bli endret fra dagens situasjon ved omsøkte tiltak. Ingen av de innkomne merknadene har påpekt problemer med vannforsyning ved dagens situasjon, men uttrykt bekymring for usikkerheten knyttet til omsøkte tiltak."

Dersom det mot formodning skulle vise seg at en utvidet bruk av reguleringene i Langevatnet gir problem med hensyn på lokal vannforsyning utover det som allerede har vært vanlig i

lengre tørkeperioder, vil søker være behjelpelig med sikring av vannforsyning for fastboende i området.

Fisk i Langevatnet

Fisk i Langevatnet ble undersøkt av Rådgivende Biologer AS 1.september 2009 på oppdrag fra Fylkesmannens miljøvernavdeling i forbindelse med kalkingsovervåking. Vurderingen av forholdene i innsjøen var da (side 44 i rapport 1313, ISBN 978-82-7658- 756-2):

"Langevatnet har en tynn bestand av aure. Fiskens kondisjon og årlige tilvekst er god. Tilveksten stopper noe opp når fisken passerer 20 cm. Vekstmønsteret kan indikere en noe tettere bestand enn det fangst per garnnatt indikerer. Alle årsklassene fra 2005 til 2009 er representert. Det er reproduksjon av aure i to av innløpselvene i 2009. Vannkvalitetsmålingene som er utført i innsjøen viser at pH og kalsiumkonsentrasjonen varierer relativt mye gjennom året, og pH kommer tidvis ned på nivåer som kan være begrensende for rekruttering av aure. Det ble ikke påvist forsuringsfølsomme bunndyr, men et par moderat forsuringsfølsomme planktonarter. Det er godt samsvar mellom vannkjemidata og artssammensetning i prøvene. Gytearealene er relativt små, og det er mulig at dette sammen med dårlig vannkvalitet kan virke noe begrensende på rekrutteringen. Mye av rekrutteringen er knyttet til innløpene og her er det bare sporadisk kalking med skjellsand. En endring i kalkingsstrategien mot utlegging av kalkgrus i gytebekkene kan gi økt rekruttering. Dette vil også gi en mer stabil vannkvalitet i innsjøen. Det er sannsynlig at fisken i innsjøen vil overleve uten innsjøkalking. Den store variasjonen i vannkvalitet gjennom året gjør at mange av dyregruppene allerede opplever perioder med dårlig vannkvalitet, og det er ikke sikkert at en mer stabil surere vannkvalitet vil gi færre plankton og bunndyr i systemet på sikt."

I søknaden er reguleringen av Langevatnet omtalt slik at en skal holde vannstanden nær opp til HRV i perioden 1.oktober til 1. desember, slik at fiskens vandring opp på gyteplasser ikke bli hindret. Rådgivende Biologer AS sin prøvefiskerapport fokuserer også på at vannkvalitetsforbedrende tiltak i gytebekker kan være viktig for videre kultivering. Søker vil kunne være behjelpelig med slik tilrettelegging, og vil også kunne bistå ved eventuell utarbeidelse av driftsplan for Langevatnet og fiskebestanden i innsjøen.

Øvrige forhold

Når det gjelder slipp av minstevannføring på strekningen nedstrøms Langavatnet, er dette ikke forutsatt i søknaden. Det vises til at utløpet av innsjøen består av en ur som ikke er mulig å tette (se bilde av dammen i søknaden), slik at vannstanden i Langevatnet ved langvarige tørkeperioder naturlig synker også i dag, selv uten tapping gjennom dammen. "Lekkasjene" i dammen / gjennom uren sikrer derfor allerede i dag den nødvendige "minstevannføring" i elven nedstrøms, og der er derfor ikke søkt etablert noe formalisert slipp av minstevann."

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Søker er Marine Harvest Norway AS som på nåværende tidspunkt er den største aktøren innen akvakultur i Norge. Marine Harvest Norway AS har delt opp sine aktiviteter i Norge i fire regioner. Agder smolt i Flekkefjord hører til region sør.

Om søknaden

Marine Harvest Norway AS avd. Fjellsø søker om utvidelse av settefiskanlegget fra 1 til 2,5 millioner sjødyktig settefisk. Marine Harvest Norway AS har ikke konsesjon etter vannressursloven på dagens vannuttak og reguleringer. Selskapet søker om å stadfeste anleggets nåværende vannuttak med nåværende fysiske installasjoner i vassdraget. Anlegget vil holde seg innenfor dagens maksimale vannuttak med et noe høyere gjennomsnittsuttak og noe mer aktiv bruk av magasinene innenfor dagens reguleringsgrenser.

Beskrivelse av området

Eksisterende inngrep i vassdraget

Settefiskanlegget er etablert. Anlegget har to vanninntak i Skålavatn på kote 54 med 150 meter mellomrom. Begge inntakene kan senkes mellom 1 meter og 20 meters dyp for å kunne regulere temperaturen på råvannet. Uttaket påvirker en elvstrekning på 500 meter fra Skålavatn og ned til sjøen. Skålavatnet er i dag regulert med 2 meter og Langevatnene med 1 meter. I tilknytning til reguleringene er det etablert mindre demninger på ca. 1 meters høyde i de to Langevatnene.

Teknisk plan

Eksisterende installasjoner skal benyttes, det er ikke planlagt nye inngrep.

Reguleringer

Det er planlagt å regulere de to Langevatnene med en meter. Skålavatnet er planlagt regulert med 2 meter. Reguleringshøyden ligger innenfor dagens praksis som ikke har vært konsesjonsbehandlet tidligere

Inntak

Dagens etablerte inntak benyttes.

Rørgate

Etablert rørgate benyttes

Veier

Det trengs ikke etablering av nye veier.

Massetak og deponi

Det vil ikke bli behov for massetak eller deponi

Hydrologiske virkninger

Fjellsåvassdraget ligger i Flekkefjord kommune, Vest-Agder. Vassdraget har et nedbørfelt på 21,2 km² med en middelvannføring ved inntaket på 1,1 m³/s tilsvarende 66 m³/min og en alminnelig lavvannføring på 36 l/s tilsvarende 2,16 m³/min. Det planlagte vannforbruket til anlegget vil være på inntil 30 m³/min tilsvarende 500 l/s.

Anlegget har to eksisterende ferskvannsinntak som begge ligger på kote 54 moh i Skålavetnet, ca. 0,5 km ovenfor selve settefiskanlegget. Vannuttaket skjer via en 315 mm og en 400 mm vannledning til anlegget. Inntakene i Skålavatnet kan senkes, og en har mulighet til å senke temperaturen på råvannet om sommeren når det er varmt og øke temperaturen om vinteren når det er kaldt.

Skålavatnet er regulert med 2 meter som gir et reguleringsmagasin på 0,38 mill m³. Reguleringene på 1 meter i Langvatnet på Midtfjellså og Langvatnet på Kvannvik gir et tilleggsmagasin på 0,84 mill m³.

Arealbruk og eiendomsforhold

Det omsøkte tiltaket vil ikke kreve areal utover det som allerede er etablert.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Det etablerte settefiskanlegget ligger i et område som kommunens arealplan avsatt til formålet.

Samlet plan (SP)

Fjellsåvassdraget omfattes ikke SP-prosjekter.

Verneplan for vassdrag

Fjellsåvassdraget er ikke vernet i verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder (INON)

Det omsøkte tiltaket er allerede etablert og vil ikke gi reduksjon av inngrepsfrie områder.

Nasjonale laksevassdrag

Fjellsåvassdraget er ikke et nasjonalt laksevassdrag.

Andre verneområder

Det er ikke andre verneområder knyttet til Fjellsåvassdraget.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 14.10.2010 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Fylkesmannen og representanter for grunneiere og hytteiere som har interesser tilknyttet vassdraget. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Flekkefjord kommune mener at det kan gis konsesjon på visse vilkår. Kommunen mener at det må settes krav om helårig minstevannføring på minimum alminnelig lavvannføring. Kommunen gjør oppmerksom på det er gjort et godt kultiveringsarbeid i vassdraget og det er derfor av betydning at fiskebestanden ikke blir forringet av en ev. konsesjon. Kommunen skriver videre at det må gå tilstrekkelig vann fra utløpet av Langevatnet Midtfjellsæ slik at brønnene ikke blir tørre.

Fylkesmannen i Vest-Agder mener at det kan gis konsesjon om det settes krav om minimum minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring. I tillegg mener Fylkesmannen at det bør settes vilkår om utsettinger og biotopforbedrende tiltak for fisk.

Vest-Agder fylkeskommune mener at gode fiskeplasser bør sikres slik at de ikke blir negativt påvirket av vannstandsendingene. Det bør vektlegges slik at kvaliteten for friluftslivet ikke blir redusert. Fylkeskommunen påpeker at slipp av minstevannføring bør beskrives nærmere.

Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange bistår grunneiere i området.

Jan Ole Sæløen mener at konsekvensanalysen som er en del av søknaden er mangelfull med tanke på virkninger av en mer aktiv regulering og økning av vannuttak fra vassdraget. Han går i mot en tilatelse til å regulere Langevatnet Midtfjellsæ.

Roald Kvelland gjør oppmerksom på at det er store interesser rundt Midtfjellsæ og at dette blir ivaretatt på en dårlig måte i søknaden. Han nevner brønner som er tilknyttet vassdraget, fastboende rundt vatnet, hytter og at det er satt inn store ressurser i form av kalking og utsetting av fisk.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulemper

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Prosjektet vil i følge søknaden sikre dagens vanntilgang til settefiskanlegget og dermed trygge dagens drift og arbeidsplasser og legge til rette for fremtidig utviding av anlegget.
- Det vil være en fordel å få formalisert dagens vannuttak med de vilkår som følger med en konsesjon.
- Med konsesjon vil det i følge saksdokumentene være mulig å sette krav om minstevannføring, slik at det alltid vil gå noe vann i gytebekkene mellom reguleringsmagasinene.

Ulemper

- Med en ev. økning i smoltproduksjonen vil vannuttaket i Fjellsåvassdraget ligge opp mot maksuttak i lengre perioder og føre til en noe mer aktiv bruk av reguleringsmagasinene.

NVEs vurdering

Marine Harvest Norway AS avd. Fjellsæ har søkt om økt vannuttak fra Skålavatnet til smoltproduksjon. Marine Harvest Norway AS avd. Fjellsæ har ikke konsesjon etter vannressursloven på dagens vannuttak, og nå ønsker selskapet å få stadfestet dagens vannuttak med nåværende fysiske installasjoner. Selskapet har søkt Vest-Agder fylkeskommune om å utvide smoltproduksjonen fra 1 000 000 sjødyktig smolt til 2,5 mill stk og trenger derfor en tillatelse etter vannressursloven. NVE legger dagens vannforbruk til grunn når vi vurderer en ev. konsesjon til vannuttak fra Fjellsåvassdraget og at selskapet baserer en ev. utvidelse på dagens vannuttak sammen med effektivisering med tanke på vannbesparende tiltak, reguleringsregime og produksjonsmønster. NVE mener at en formalisering av dagens rettigheter og eksisterende forhold i vassdraget vil være positivt både for allmennheten og selskapet. Ved å sette ev. konsesjonsvilkår om slipp av minstevannføring, vil ikke elvene mellom reguleringsmagasinene kunne tørrlegges. I følge søker og brukere av området vil det naturlig gå vann ut fra utløpsbekken i Langevatnet Midtfjellsæ om vatnet ikke tappes mer enn 1 meter slik forholdene er i dag. Søker har tidligere ikke hatt krav om minstevannføring.

Tiltakets tekniske del er allerede etablert, og planlagt vannforbruk vil i følge søknaden i all hovedsak følge dagens etablerte praksis. Selv med videreføring av dagens rettigheter i vassdraget vil det ved en ev. utvidelse av smoltproduksjonen kunne bli noe økt behov for vann, og en kan forvente at selskapet tar ut mer vann opp mot maksimalt tillatt vannuttak over en lengre periode sammenlignet med dagens praksis. Ved en ev. konsesjon vil det bli satt krav til både maksimalt tillatt vannuttak og gjennomsnittlig uttak over året.

Under høringsrunden kom det klart fram at det største konfliktnivået ligger rundt Langevatnet Midtfjellsæ. Her er det både hytter og fastboende rundt vatnet med brønner tilknyttet vassdraget. Det er også gjort et betydelig kultiveringsarbeid for å få en god fiskebestand. NVE mener det her er av betydning for rekrutteringen av fisk at det skal være mulig for ørret å kunne passere dammen ved Langevatnet Midtfjellsæ. Flekkefjord kommune ønsker at Marine Harvest AS skal kunne bidra i kultiveringsarbeidet. Under befaring var Marine Harvest AS positive til å tilrettelegge for bedre vannkvalitet i vassdraget, da dette også påvirker vannkvaliteten til settefiskanlegget. I 2009 ble det gjort en fiskebiologisk undersøkelse i Langevatnet Midtfjellsæ på bestilling fra Fylkesmannen. Denne har NVE fått oversendt den 25.10.2010. I rapporten konkluderes det med at det er en tynn bestand av aure med god kondisjon og tilvekst i vatnet. Det er beskrevet at pH'en i vatnet kommer tidvis ned på så lave nivåer at det kan virke begrensende for rekrutteringen av ørret. Rapporten påpeker at endring i kalkingsstrategi kan gi en mer stabil vannkvalitet i innsjøen som kan gi økt rekruttering. Ev. pålegg om habitatforbedrende tiltak og utsettinger av fisk vil ligge under Fylkesmannens ansvarsområde gjennom standardvilkår for naturforvaltning og for NVEs del som et standardvilkår som gir anledning til å pålegge biotopforbedrende tiltak om nødvendig.

For å ivareta gyteforhold for fisk i vassdraget mener NVE at det er av betydning at det blir sluppet en tallfestet minstevannføring fra Langevatnet Kvanvik. For Langevatnet Midtfjellsæ er terskelen bygget av grove steiner og det vil naturlig gå en viss vannføring i utløpsbekken om terskelen forblir slik den er i dag. Dette ble også tatt opp under sluttbefaringen, og det kunne bekreftes av de oppmøtte at det går vann i bekken også når vannet er nedtappet til omsøkt LRV. Det er likevel av betydning at NVE skal kunne sette en tallfestet minstevannføring i ettertid dersom det viser seg at bekken tidvis går tørr, at vannkvaliteten i brønnene langs vassdraget blir forringet eller at Marine Harvest AS ønsker å forandre på terskel ved utløpet. Under befaring ble NVE gjort oppmerksom på at bekken vil kunne gå tørr dersom Langevatnet Fjellsæ senkes under LRV. Så lenge det ikke er omsøkt en lavere nedre reguleringsgrense enn i dag har ikke NVE vektlagt dette.

I dag er det ikke krav om slipp av minstevannføring fra Skålavatnet. I følge søknad og høringsrunde er det ikke pekt på spesielle allmenne interesser som tilsier at det skal slippes minstevannføring. Marine Harvest peker på at slipp av minstevannføring fra Skålavatnet vil gi mindre tilgjengelig vann i magasinene og dermed øke behovet for å tappe mer vann fra bl.a Langevatnet Midtfjellsæ der vi finner de største allmenne interessene. NVE legger vekt på at elveleiet har vært periodevis tørt i mange år og at det ikke er spesielle interesser knyttet til vassdraget. NVE mener det er av betydning å ivareta forholdene for allmennheten i og ved Langevatnet Midtfjellsæ.

Halsåvatnet ligger nedenfor Langevatnet Midtfjellsæ og Kvanvik. I utløpet av vatnet er det gravd ei renne for å kunne senke vatnet i tørkeperioder. I denne rennen er det lagt sandsekker som det er mulig å fjerne når en har behov for mer vann. I følge søker skal ikke dette vatnet kunne reguleres. NVE mener at det er av betydning at tiltakshaver tilbakefører bekkeleiet til opprinnelig tilstand slik at reguleringsmulighetene bortfaller. Regulering av Halsåvatnet vil være brudd på en ev. konsesjon. Vi har heller ingen opplysninger som tilsier at dette vatnet kan reguleres lovlig i dag.

NVE gjør oppmerksom på at settefiskanlegget med dagens vannuttak og praksis har hatt problemer med å få nok vann til anlegget. I følge selskapet skyldes dette uheldige omstendigheter både med tanke på reguleringsregime og uheldige situasjoner der utenforstående har tuklet med ventiler tilhørende reguleringsdammer. NVE mener det er av betydning at selskapet innarbeider gode rutiner ved overføring av vann mellom reguleringsmagasinene, samt at det iverksettes vannbesparende tiltak tidlig i perioder når magasinene minker og det er lite tilsig. Det er også av betydning at tappeanordninger sikres slik at dette ikke blir tilgjengelig for uvedkommende. En ev. konsesjon vil innebære at selskapet må følge interkontrollforskriften av 21.02.2003 som vil ivareta disse forholdene. I følge Marine Harvest AS er ikke oksygenering og CO₂ lufting fullt ut utnyttet ved dagens anlegg. Om selskapet får tillatelse til å utvide vil dette bli effektivisert ytterligere. Det er selskapets ansvar å tilpasse driften i forhold til tilgjengelig ferskvann. NVE mener at det er en fordel ovenfor allmennheten og for bedriften å få formalisert rettighetene med konsesjon og de vilkår som følger med konsesjonen. Etter NVEs erfaring skal det med omsøkt vannuttak, de gitte hydrologiske forhold og et reguleringsmagasin på over 1,2 mill m³ være mulig å produsere 2,5 mill selv i tørrår innenfor de omsøkte rammene som ligger til grunn i søknaden. NVE har da lagt vekt på at selskapet har neddykkbart inntak slik at temperaturen kan senkes dersom det er nødvendig, samt det er planer om å effektivisere de vannbesparende tiltakene inne på selve settefiskanlegget.

Forholdet til naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven trådte i kraft den 1. juli 2009. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet "føre-var" prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning. Naturmangfoldloven legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet. Etter NVEs syn blir formålet i naturmangfoldloven i praksis ivaretatt gjennom de grundige prosessene og vurderingene som ligger til grunn for et konsesjonsvedtak.

I NVEs vurdering av søknaden om tillatelse til regulering og vannuttak for smoltproduksjon i Fjellsåvassdraget legger vi til grunn bestemmelsene i §§ 8-12. Et positivt vedtak fattes kun der hvor fordelene og nytten av å gjennomføre tiltaket vurderes å være større enn skadene og ulempene for allmenne og private interesser. Tiltakets virkning for naturmangfoldet er et sentralt tema i denne vurderingen. Etter vår vurdering vil ikke en formalisering av eksisterende regulering og vannuttak berøre naturmangfoldet. Snarere tvert imot ved at det vil gi konsesjonsvilkår med mulighet til å forbedre naturtilstanden.

Oppsummering

Søker ønsker å få formalisert dagens vannuttak med en konsesjon etter vannressursloven og de plikter og rettigheter dette medfører. NVE mener dette vil være en fordel både for bedriften og allmennheten. NVE legger betydelig vekt på at bedriften ikke skal ta ut vann utover dagens maksimale nivå samt at det i en ev. konsesjon kan settes krav om slipp av minstevannføring.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Marine Harvest Norway AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til vannuttak og regulering av Fjellsåvassdraget. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Reguleringsgrenser, vannuttak og vannslipp

Reguleringer

Regulering av Langevatn Midtfjellså tillates med inntil 1 meter fra terskel på kote 127 moh og ned til kote 126 moh. Dette tilsvarer et vannmagasin på ca. 510 000 m³.

Regulering av Langevatn Kvanvik tillates med inntil 1 meter fra terskel på kote 162 moh og ned til kote 161 moh. Dette tilsvarer et vannmagasin på ca. 330 000 m³.

Regulering av Skålavatnet tillates med inntil 2 meter fra terskel på kote 54 moh og ned til kote 52 moh. Dette tilsvarer et vannmagasin på ca. 380 000 m³.

Det skal settes opp merke både ved Langevatn Midtfjellså, Langevatn Kvanvik og Skålavatn som viser høyeste og laveste regulerte vannstand og et informasjonsskilt som informerer om vilkårene for reguleringen. Dette skal plasseres godt synlig for allmennheten. Utformingen av skilt og merking inngår som del av NVEs oppfølging etter post 4.

Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	m ³ /min	66,6
Alminnelig lavvannføring	m ³ /min	2,16
Største slukeevne	m ³ /min	30
Største slukeevne i % av middelvannføring	%	45

Marine Harvest AS ønsker i utgangspunktet ikke å slippe minstevannføring i noen av bekkene i Fjellsåvassdraget. Under befarig var likevel Marin Harvest AS villig til å slippe minstevannføring i

bekkene mellom reguleringsmagasinene for å ivareta de allmenne interessene i vassdraget på en god måte. Søker gjorde det klart at de ikke ønsket å slippe minstevannføring fra Skålavatnet både fordi dette ikke har vært et krav tidligere og fordi selskapet vil få mindre vann disponibelt i perioder med tørke.

Kommunen og Fylkesmannen mener det bør slippes en minstevannføring som er minimum alminnelig lavvannføring. Fylkeskommunen mener at minstevannføring bør vurderes.

Fra Langevatnet Midtjellså er dammen grovsteinet og det vil til enhver tid gå minstevannføring som tilfredsstillende interessene i vassdraget, så lenge vatnet ikke blir tappet under LRV. Hvis det viser seg i ettertid at brønnene nedenfor dammen går tørre eller selskapet skal forandre på dam eller inntaksordningen kan NVE innkalle selskapet til ny konsesjonsbehandling etter vannressursloven § 28 der det vurderes om det trengs å settes krav om minstevannføring.

Langevatnet Kvanvik ligger nært vei. Her er det også etablert en terskel av betong ved utløpet. For at bekken mellom Langevatnet Kvanvik og Halsåvatnet skal kunne fungere som gyte og oppvekstområde for fisk fastsetter NVE en minstevannføring på minimum 20 l/s i hele året. Etter vårt syn vil ikke dette kravet redusere tilgangen på vatn til settefiskanlegget.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, og magasinet ovenfor er på laveste tillatte vannstand, skal hele tilsiget slippes forbi.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Vannuttak

Vannuttaket skal avgrenses til maksimalt 30 m³/min og skal ikke overstige 18 m³/min gjennomsnittlig uttak over året. Det skal installeres vannmåler og vannuttaket skal loggføres kontinuerlig. Dataene må kunne fremvises for NVE på forespørsel.

Post 2: Byggefrister

Fristen gjelder for etablering av arrangement for slipp av minstevannføring og etablering vannmåler for inntaksvann. Plan for tiltaket må være godkjent av NVE etter vilkårene i post 4, og innen 31.12.2011 skal arrangement for slipp av minstevannføring og vannmåler være etablert.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Tønsberg og godkjennes av NVE før arbeid med etablering av måleanordning for minstevannføring og måling av inntaksvann settes i gang.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Ev. pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

I følge advokaten til Marine Harvest Norway AS har selskapet alle nødvendige rettigheter. Under befarung ble det enighet om at advokaten skulle informere berørte parter om hvilke rettigheter selskapet besitter i dag.